

focus@ongewervelden.10

oktober 2009

Allerlaatste focus@ongewervelden

Wil je verder op de hoogte gehouden worden over invertebraten? Schrijf je dan opnieuw in. Hoe dit kan lees je in deze laatste focus@ongewervelden.

Volgende thema's komen aan bod:

- **nieuwe redactie**
- **herinschrijven noodzakelijk**
- **nachtvlindernieuws**
- **nieuw determinatieboek over hooiwagens**
- **de activiteitenkalender**
- **cursussen oktober 2009**
- **slakkencursus in Zottegem**
- **varia**

Nieuwe redactie

Tot voor enkele jaren verspreidde Natuurpunt Studie onder de leden van de natuurstudiewerkgroepen fauna, het infoblaadje Beestig nieuws. Voornamelijk Hyla, de amfibieënwerkgroep, maar ook de vleermuizen- en zoogdierenwerkgroep maakten er gebruik van om hun leden te informeren. Over de ongewervelden viel er doorgaans weinig nieuws te rapen.

Binnen *Lampyrus*, de IWG van de Vlaamse Ardennen *plus*, groeide het idee daar verandering in te brengen. Toen Beestig nieuws ophield te bestaan was de beslissing snel genomen en startten we in januari 2005 met een digitale nieuwsbrief: **focus@ongewervelden**. Wat eerst als bedoeling had om te verschijnen als het paste, werd al bij de 2de uitgave een maandelijkse editie.

Momenteel ziet de huidige redactie het echter niet meer zitten om maandelijks deze digitale nieuwsbrief samen te stellen. Daarom werd contact opgenomen met Natuurpunt Studie. Die waren bereid om het initiatief verder te zetten. De focus@ongewervelden zal worden vervangen door een Ongewervelden Flits, die door medewerkers van Natuurpunt Studie en van Natuurpunt Educatie zal worden samengesteld en verspreid.

Wij danken onze lezers. We danken allen die op de een of andere manier hun steentje hebben bijgedragen en wensen onze opvolgers veel succes.

Anne & Marc

Herinschrijven noodzakelijk

Omdat de lijst van abonnees niet zomaar kan overgenomen worden (Natuurpunt heeft zijn eigen inschrijvingswijze, welke loopt via hun website) is het nodig om je opnieuw in te schrijven voor deze nieuwsbrief.

Surf daarom naar <http://www.natuurpunt.be/mijnnatuurpunt/Ezines.aspx>

Indien je problemen zou hebben bij het inschrijven dan vind je meer inlichtingen over het registreren op <http://www.natuurpunt.be/mijnnatuurpunt/default.aspx>

Naast deze ongewervelden flits zal er ook op de website van Natuurpunt meer aandacht aan de ongewervelde diersoorten besteed worden.

De nu reeds bestaande pagina over ongewervelden

(http://www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/ongewervelden_291.aspx)

zal meer geüpdate worden en mogelijks komen er nog extra pagina's bij.

Maar er is meer. Ook jij kan meehelpen aan deze ongewervelden flits. Heb je bijvoorbeeld een artikeltje geschreven voor het afdelingsblaadje over een insect of ander ongewervelde en wil je dit ook met anderen over gans Vlaanderen delen of heb je iets speciaals met ongewervelden meegemaakt, stuur dan dit tekstje naar

ongewervelden@natuurpunt.be met vermelding: tekst voor ongewervelden flits.

Nachtvlindernieuws

Beste nachtvlinderliefhebber,

Met deze mail wil ik jullie op de hoogte brengen van enkele nieuwtjes op nachtvlindergebied:

Waarnemingen invoeren in waarnemingen.be

Voor iedereen die nachtvlinders vangt op licht, is er sinds enige tijd een handige 'tool': het 'knopje' "onthoud kled en gedrag". Wie dat aanvinkt, hoeft maar eenmaal 'imago' en 'op licht' te selecteren. Heel gemakkelijk als je een reeks nachtvlinderwaarnemingen wil invoeren.

Voor mensen die deelnemen aan het nachtvlindermeetnet willen we erop wijzen dat zij hun waarnemingen best op een aparte manier invoeren: je kan bij 'invoeren' kiezen voor 'projectwaarneming'. Klik dat aan en selecteer dan de juiste soortgroep 'Nachtvlinders en micro's'. Bovenaan krijg je dan 'Nachtvlindermeetnet' te zien. Alle waarnemingen die als projectwaarneming worden ingevoerd, krijgen meteen het label 'meetnet' mee.

Let op: op die manier invoeren doe je enkel als je nachtvlinders kijkt volgens de meetnetmethode (met Skinnerval met HPL-lamp 125W, minimaal 20 volledige nachten per jaar; vrijwel alle exemplaren tellen en noteren). De handleiding van het nachtvlindermeetnet kan je op de volgende link downloaden:

http://www.natuurpunt.be/nl/monitoring-de-nieuwe-aanpak_1437.aspx

***Determinatietips op natuur.forum.**

Sinds kort vind je op www.natuur-forum.be (zie rubriek 'nachtvlinders & micro's') een aanzet voor een heuse rubriek 'determinatietips'. Hierin komt de determinatie van moeilijke soortenparen aan bod. Voorlopig vind je er informatie over Trapeziumuil en gelijkende *Xestia*-soorten, Paardenbloemspanner (versus Prachtstipspanner) en beertjes.

Ook vind je er al wat informatie over macro-nachtvlinders die niet in het boek van Waring & Townsend staan. Het is de bedoeling deze rubriek de komende maanden verder uit te bouwen, waarbij de focus in eerste instantie op macro-nachtvlinders zal liggen.

Link: <http://www.natuur-forum.be/phpBB3/viewforum.php?f=136>

***UV-werende brillen te koop in de Natuurpunt-winkel**

Veel nachtvlinderliefhebbers vertoeven uren bij de kwikdamplamp. Hoewel er daarbij geen kans is op onmiddellijke oogbeschadiging, is het niet uitgesloten dat op lange termijn (doorgaans beperkte) oogschade kan optreden. Om het zekere voor het onzekere te nemen, zorgde Natuurpunt Studie ervoor dat de nachtvlinderaar nu in de Natuurpunt-winkel terecht kan voor de aanschaf van een UV-werende bril. Deze werden aangekocht bij de groothandel 'VWR' die labo-materiaal verdeelt.

Er zijn twee types beschikbaar:

Viper: http://winkel.natuurpunt.be/toon_artikel.aspx?artikel=3049

En voor de mensen die al een bril dragen, een overzetbril:

Visiteur: http://winkel.natuurpunt.be/toon_artikel.aspx?artikel=3050

***Een goed jaar voor trekvlinders**

Hoewel de laatste weken de aantallen nachtvlinders beduidend afnemen, kunnen we toch stellen dat 2009 een goed jaar voor trekvlinders is. Dit jaar werden er bijv. al vier Gestreepte pijlstaarten in Vlaanderen gezien. Daarnaast werd de laatste weken een mooie selectie aan zeldzame trekvlinders genoteerd: Roodstreepspanner, Katoendaguil, Blauwvleugeluil, ...

Echte herfstsoorten beginnen nu volop te vliegen, ondermeer de schaarse Lindegouduil met diverse waarnemingen in de voorbije week. Het nachtvlinderseizoen zit er duidelijk nog niet op!

Met vriendelijke groet,

Wim Veraghtert

Medewerker nachtvlinders

Nieuw determinatieboek: De Nederlandse hooiwagens

'De Nederlandse hooiwagens', is een nieuwe determinatietabel bijna volledig gebaseerd op uiterlijke kenmerken die je in het veld kan zien.

In Nederland en België komen een 30-tal soorten hooiwagens voor.

Hay Wijnhoven 2009. De Nederlandse hooiwagens (Opiliones). Entomologische Tabellen 3

De activiteitenkalender

7 oktober 2009

Zutendaal

Doodhoutkevers, Luc Crevecoeur

Afspraak: Bijen- en insectencentrum 'De Lieteberg', Zuurbroekstraat 16, Zutendaal van 19u tot 22u.

Organisatie: NP Educatie

Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55 of nobby.thys@natuurpunt.be

8 oktober 2009

Oudenaarde

Ambetante beestjes, Bryan Goethals

Afspraak: Bioshop De Zonnebloem, Parkstraat 25 te Oudenaarde van 20u tot 22u30

Organisatie: NP Lampyris, invertebratenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus*

Info: Anne Fobert 055/ 21.01.37 of lampyris@telenet.be

8 oktober 2009

Turnhout

Beestjes in het bos

Afspraak: Secretariaat Natuurpunt Educatie, Graatakker 11 Turnhout van 19u tot 22u.

Organisatie: NP Educatie

Info + inschrijven: Nobby Thys 014/ 47.29.55, nobby.thys@natuurpunt.be

11 oktober 2009

Schorisse

Bodemdiertjes in 't Burreken, Ronny De Clercq

Afspraak: 't Burreken, ter hoogte van de brametuin op de Ganzenberg te Schorisse om 14u00.

Organisatie: NP Lampyris, invertebratenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus*

Info: Anne Fobert 055/ 21.01.37, lampyris@telenet.be

14 oktober 2009

Olen

3de maal bemonsteren middendeel Snekensvijver

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 14u00.

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 011/ 21.56.50 of ericstoffelen@skynet.be

14 oktober 2009

Olen

Determinatie waterdiertjes

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 19u00.

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 011/ 21.56.50 of ericstoffelen@skynet.be

24 oktober 2009

Olen

4de maal metingen in het veld en nemen van monsters

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 9u00.

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 011/ 21.56.50 of ericstoffelen@skynet.be

14 oktober 2009

Olen

Analyses watermonsters

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 13u00.

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 011/ 21.56.50 of ericstoffelen@skynet.be

22 oktober 2009

Ronse

Determineren van de vondsten uit 't Burreken

Afspraak: De Woeste Hoogte, Hotondstraat 2 te Ronse om 19u30.

Organisatie: NP Lampyris, invertebratenwerkgroep Vlaamse Ardennen *plus*

Info: Anne Fobert 055/ 21.01.37, lampyris@telenet.be

28 oktober 2009

Olen

Evaluatie- en planningsvergadering

Afspraak: Pastorie St. Jozef Olen, Lichtaartseweg 200 om 20u00.

Organisatie: NP Dubbelloof, werkgroep waterleven

Info: Erik Stoffelen 011/ 21.56.50 of ericstoffelen@skynet.be

Cursussen oktober 2009

Cursus: Spinnen

Provincie Limburg

Vormingplus Limburg, Natuurpunt Educatie en Natuurpunt Diepenbeek

Theorie: 02/10 en 09/10 van 19u30 tot 22u30

Plaats: zolder, Natuur.huis, Domein Kiewit, Kiewitdreef 5, Hasselt

Praktijk: 10/10 en 17/10 van 14u tot 17u

Prijs: 36€ standaardtarief en 24€ voor mensen met klein budget

Inschrijven: Vormingplus Limburg, 011/56 01 00, info@vormingpluslimburg.be code "1700/0912/642"

Lesgever: Nobby Thys

Slakkencursus

De Haverkorrel, het Aardschijfje of het Dwergpuntje doen niet meteen een belletje rinkelen? Dan bent u dringend toe aan een snelcursus SLAK. Geen nood: op donderdag 15 oktober 2009 geeft **Bart Vercoutere** in **Zottegem** een voordracht over **determinatie, levenswijze en voorkomen** van slakken. Twee dagen later bezoekt hij met ons een aantal typische biotopen (zeggenmoeras, elzenbroek, oud bos, ...) in het natuurreservaat Middenloop Zwalm. Zo kunnen we meteen de opgedane kennis testen. En daarna krijgt iedereen een maand de tijd om te oefenen. Op 26 november is er terug rendez-vous en kan je de twijfelgevallen uit je tuin, buurt of eigen reservaat meebrengen voor een afsluitende determinatieavond.

De cursus is **kosteloos**. Om voldoende materiaal te kunnen voorzien, graag een seintje naar:

Ward Verhaeghe, 0476/600215

Programma:

Do. 15 okt. 2009, deel 1: Inleidende les, determinatie van slakken.

20u: zaaltje bij café Meileken aan het station van Zottegem.

Zat. 17 okt. 2009, deel 2

11u: Michelbeke aan de parking bij Mijnerwerkerspad aan de voet van de Berendries.

13u: meegebrachte boterhammen eten in café te Michelbeke.

14u: start namiddagsessie vertrek aan RWZI te Nederbrakel. Einde rond 16u.

Do. 26 nov. 2009, deel 3

20u: slakkendeterminatieavond, zaaltje wordt meegedeeld op eerste activiteit.

Varia

Een nieuw adres waarop je met mededelingen, teksten, suggesties, voor een volgende nieuwsbrief terecht kan: ongewervelden@natuurpunt.be

Dank voor het lezen

en nog veel ongewervelden-plezier met de **Ongewervelden Flits**.